

16/7 pátek 18/7 neděle 20:00

Pivovarská zahrada

José Cura

Zahajovací operní galakonzert

Árie, duety a přehery z oper R. Leoncavalla, G. Verdiho a G. Pucciniho.

Ruggiero Leoncavallo (1860–1941):

prolog a intermezzo z opery Pagliacci (Komedianti)

Vesti la giubba, árie Cania z 1. dějství téže opery

Giuseppe Verdi (1813–1901):

Pace, pace, mio Dio, árie Leonory ze 4. dějství opery *La forza del destino* (Síla osudu)

přehera (Sinfonia) k opeře *Nabucco*

Dio! mi potevi, árie Othella ze 3. dějství opery *Othello*

Niun mi tema, árie Othella ze 4. dějství téže opery

Giacomo Puccini (1858–1924):

La Tregenda, symfonická hudba ze 2. dějství opery *Le villi* (Vily)

Vissi d'arte, árie Toscy z 2. dějství opery *Tosca*

E lucevan le stele, árie Cavaradossiho ze 3. dějství téže opery

Non piangere, Liù, árie Calàfa z 1. dějství opery *Turandot*

intermezzo z opery *Manon Lescaut*

Un bel dì vedremo, árie Butterfly ze 2. dějství opery *Madama Butterfly*

Viene la sera, duet Butterfly a Pinkertona z 1. dějství téže opery

José Cura (Argentina) – tenor

In-Hye Kim (Jižní Korea) – soprán

Symfonický orchestr Českého rozhlasu

Mario de Rose (Argentina) – dirigent

Opera představuje pro Itálii takřka národní hudební formu. Tradi-
ce hudebního divadla se v tomto regionu nepřetržitě vyvíjela již
od 16. století, kdy ji začalo pěstovat florentské sdružení skladatelů,
básníků, vědců a hudebních teoretiků známé pod názvem Florentská
camerata, a odtud se začala šířit do ostatních koutů Evropy. Není
tomu náhodou, že se právě Itálie stála kolébkou opery. Věčně modrá
obloha a záplava slunečního jasu formovaly po staletí mentalitu Italů,
mezi jejichž charakteristické vlastnosti patří i záliba ve zpěvu. Teplé
klíma mělo rovněž vliv na množství krásných hlasů, jimiž země vždy
oplývala. Od Florentské cameraty prodělala italská opera dlouhý vývoj
s mnohými peripetemi. V 19. století ovládla opera prakticky celý italský
hudební život, stala se luxusní i lidovou zábavou, společenským
hitem skýtajícím prostor i pro politickou kritiku. Po hudební stránce
vyvrcholil počátkem století virtuosní styl *bel canto* a zároveň vznikla
tradice velké opery (*grand opera*). „Zlatého věku“ se opera v Itálii
dočkala zhruba kolem poloviny 19. století a jeho zosobněním se stal
největší z italských skladatelů Giuseppe Verdi. Na sklonku 19. století
zaznamenal operní žánr svůj zatím poslední velký rozkvět v podobě
tzv. *verismu*. Tento efektní styl, jenž klade důraz na až naturalistické
ztvárnění lidských emocí, je příznačný zejména pro tvorbu Pietra
Mascagniho či Ruggiera Leoncavalla. Svým způsobem je *verismus*

blízký i Giacomu Puccinimu, jeho hudba však nesporné limity tohoto operního směru mistrně překonává.

Na úvod dnešního galakonzertu zazní **prolog a intermezzo z opery Pagliacci (Komedianti) Ruggiera Leoncavalla (1860–1941)**. Ten ve starém soudním spise u svého otce – policejního úředníka – objevil krvavý příběh, který se před desetiletími odehrál v jedné zapadlé vesnici v italské Kalábrii. Sám si podle něj napsal libreto k opeře, jež pod názvem Komedianti měla premiéru 21. května 1892 s Arturem Toscaninim za dirigentským pultem v Miláně. V jejím prologu se zpívá, že autor má vyprávět to, „co skutečně vidí“, což je vlastně programové prohlášení verismu. Dílo je postaveno na dramatickém, líbivě hudebně ztvárněném kontrastu mezi commedii dell'arte a skutečnými osudy obyčejných lidí. Opera má šokující závěr, v němž se „divadlo na divadle“ náhle změní v životní realitu a končí dvojnásobnou vraždou. Proslulá Caniova árie **Vesti la giubba (Směj se, paňáco)** představuje sugestivní vyjádření hlavní myšlenky celého díla, poukazuje na velké duševní rozpory lidí, jež před světem musí hrát komedii...

Jeden z vrcholů operní historie nalezneme ve druhé polovině 19. století a je spojen se jménem **Giuseppe Verdiho (1813–1901)**. Jeho opery, v nichž se mu podařilo sloučit krásu belcantových melodických linií s dramatickou věrohodností, tvoří stále nepostradatelný základ světového operního repertoáru. V době svého vzniku měly i výrazný politický podtext a ohromný ohlas v širokých lidových vrstvách. Verdi si vybíral nosné náměty mezi klasickými literárními díly a jistě i tato okolnost přispěla k jejich neslábnoucí oblíbenosti. Síla výrazu, hloubka myšlenky a geniální melodický tah charakterizují i trojici děl, jejichž ukázky zazní na dnešním koncertu. **La forza del destino (Síla osudu)** je jednou z nejmohutnějších Verdiho oper, která je jako řada jiných protestem proti útisku a konvenci doby. Verdi v tomto díle psaném v 60. letech 19. století na zakázku pro Petrohrad reflektoval vzrušenou dobu italských dějin vrcholící ve vzniku samostatného italského království. Není bez zajímavosti, že „Forza“ je podkládána za prokletou operu, na níž ztroskotalo mnoho pěvců včetně slavného Franca Corelliho. Podivné události, technické výpadky či hlasová selhání zaznamenala při jejím provedení řada operních domů po celém světě, a možná právě strach z oné osudové síly byl důvodem, proč ani legendární tenorista Luciano Pavarotti titulní roli Alvara za svou kariéru nikdy jevištně nenastudoval... Žádná tenorová árie nezazní ani na dnešním koncertu, dílo si připomeneme jednou z nejkrásnějších sopránových árií všech dob – **Pace, pace, mio Dio** – v mohutném vypětí zpěvu, v úžasné moci zpěvní kantilény se chvěje Leonořina duše trpící, avšak stále doufající a vzhlížející vzhůru.

Po neúspěchu svých prvotin pochyboval Verdi o smyslu svého kompozičního snažení a zvažoval i ukončení své skladatelské kariéry. Impresario Merelli však věřil ve Verdiho schopnosti a nabídl mu nové libreto. Vypráví se, že znechucený a zoufalý Verdi po návratu domů odhodil knihu na stůl, a ta se mimoděk otevřela. Verdi posléze náhodně přečetl verš, jenž byl na otevřené stránce, a ten ho hluboce zaujal. Nebyl to žádný jiný, než „Va, pensiero, sull'ali dorate...“ („Leť, myšlenko, na zlatých křídlech...“) a opera **Nabucco**, jež definitivně proslavila svého tvůrce, byla záhy na světě. Dramatický děj opery vyprávějící o osvobození Židů z babylonského zajetí rezonující v dobovém horečném vlastenectví Italů předjímá Verdi mistrně již v samotné **předehře**.

Po úspěchu Aidy se Verdi zdánlivě nepochopitelně skladatelsky odmlčel. Vedlo jej k tomu jak aktivní politické angažmá a zklamání z neúspěchu Garibaldiho republikánského hnutí, tak rozmáhající se vliv

jeho operního protivníka Richarda Wagnera. Libreto mladého básníka Arriga Boita na motivy Shakespearova Othella jej však natolik oslovilo, že se ke kompoziční činnosti po šestnácti letech vrátil a světlo světa spatřilo geniální dílo – syntéza mocné dramatickosti, hluboké citové pravdivosti, vzrušené melodičnosti a intenzivního uměleckého výrazu – vrchol Verdiho tvorby. A právě dvěma áriemi **Othella** se z Verdiho dílem rozloučíme. **Diò mi potevi** je tragický konec předvídající lamentace Othella nad zlým osudem, závěrečné **Niun mi tema** pak zoufalým výkřikem zdrceného umírajícího Othella nad zbytečnou a krutou vraždou Desdemony, nad zmařením společného štěstí i života...

Když v roce 1894 uslyšel George Bernard Shaw – vynikající dramatik, ale i fundovaný hudební kritik – v Londýně poprvé operu **Giacomo Pucciniho (1858-1924)** *Manon Lescaut*, napsal, že autor se mu zdá být „dědicem Verdiho více než kdo jiný“. Bylo to odvážné konstatování, neboť předcházející dvě Pucciniho opery v té době mimo Itálii nikdo nemohl znát, ale – jak se později ukázalo – Shaw se nemýlil. Pro Pucciniho umělecký vývoj měla rozhodující vliv Verdiho opera *Aida*, kterou slyšel v Pise v roce 1876 a která jej podle jeho vlastních slov přivedla k rozhodnutí, že se bude věnovat operní tvorbě. Již první Pucciniho opera **Le villi** (1884) upozornila na velmi slibný talent mladého autora, nicméně většího úspěchu se nedočkala. **La Tregenda (Rej čarodějnic)** je však pro svou strhující dynamičnost stále oblíbeným symfonickým kouskem. Cestu na evropské operní scény však Pucciniho zajistila až opera **Manon Lescaut**, s úspěchem premiérována roku 1893 v Turíně, v níž se již v plné míře projevují všechny přednosti Pucciniho uměleckého projevu: dojmaví, italsky sladká a uhlazená melodika podepřená bohatou, sugestivní harmonií a vynikající schopností vystihnout dramatický náboj situace. Dokladem toho je i jímavé **intermezzo**.

Lyričnost prvních Pucciniho oper ostře kontrastuje s dramatickostí až krvavostí jeho vrcholné **Toscy**. Její premiéra 14. ledna 1900 v Římě byla také přijata s největším nadšením, i když si někteří kritici povšimli rozporu mezi naturalisticky zpracovaným námětem dramatu Victoriena Sardoua a vrozeným lyrickým nadáním autora hudby, který se zde poprvé postavil na půdu operního verismu. Opera dnes stále uchvacuje svým přímočarým spádem, který neruší ani velké árie **Vissi d'arte** či **E lucevan le stele**, jimiž autor – znalec italských operních zvyklostí – vybavil své hlavní hrdiny – žárlivou operní pěvkyni Florii Toscu a svobodomyšlného malíře Maria Cavaradossiho. Vášnivá láska za časů napoleonských válek však končí tragicky. Tosca je jednou z mála oper, v níž se žádá z hlavních postav nedožije posledního pádu opony.

Poslední částí Pucciniho velké volné trilogie je **Madama Butterfly**, která zazněla poprvé v milánském divadle La Scala 17. února 1904. To byl již Puccini ověnčen světovou slávou a po smrti Giuseppe Verdiho považován za prvního světového operního skladatele. Tato opera čerpá z jednoaktovky amerického dramatika Davida Belasca, která od roku 1900 slavila velké úspěchy na Broadwayi v New Yorku. Konfrontace dvou odlišných kulturních světů, jež je ústřední motivem díla, je přitažlivá nejen díky exotickému prostředí, které se promítlo velmi zajímavě i do hudby, ale hlavně díky titulní hrdince, která si získává srdce všech diváků upřímností svého citu, takže osudové vyústění děje – její sebevražda přímo na scéně – působí veristicky otřesně. Samozřejmě i zde dal skladatel hlavním postavám několik skvělých příležitostí k tomu, aby předvedly své pěvecké kvality, a tak *Madama Butterfly* patří i po stu letech k nejatraktivnějším titulům operního repertoáru, zejména díky árii **Un bel dì vedremo** a duetu **Viene la sera**. Ačkoli dnešní program opera **Turandot** neuzavře, život Pucciniho

s tímto dílem vyhasl. Hra Carla Gozziho o čínské princezně inspirovala na smrt nemocného Pucciniho k vysněnému návratu do exotického prostředí Asie. Toto již téměř postveristické dílo, v němž přichází s řadou nových myšlenek inspirovaných hudbou soudobých skladatelů, jež se zračí v bohatosti harmonie, šíří instrumentace a celkové pestrosti a barevnosti, což je možné vysledovat i v árii prince Caláfa **Non piangere, Liù**, však Puccini už nedokončil. Svůj boj s časem prohrál 29. listopadu roku 1924. Poslední skicy opery dokonpoval Franco Alfano. Na posmrtné premiéře 25. dubna 1926 v Teatro alla Scala se po zpěvu Liù zvolna zavřela opona a Arturo Toscanini, který představení řídil, položil taktovku a obrátě se do hlediště, pronesl dojatému publiku: „Tady opera končí, protože v tomto místě Maestro zemřel. Smrt se v tomto případě stala mnohem silnější než vlastní umění.“

José Cura

José Cura je světově proslulým pěvcem díky svým intenzívním a originálním interpretacím operních hrdinů, zejména Verdiho Othella a Saint-Saënsova Samsona, stejně jako pro svá nekonvenční a inovativní koncertní představení. Je prvním umělcem, který současně dirigoval i zpíval (na koncertu i na nahrávce) a prvenství mu náleží i v kombinaci zpěvu a provedení symfonických děl „půl na půl“ v koncertním formátu. José Cura, obdarován bohatým, uhlaženým tenorovým hlasem a fascinujícím jevištním výrazem, zdomácněl na vrcholových scénách nejprestižnějších divadel po celém

světě (např.: v Metropolitaní opeře v New Yorku, Královské opeře Covent Garden v Londýně, Vídeňské státní opeře, ve Velkém divadle Lincea, v Curyšské opeře, v milánské La Scale apod.), a stejně tak i v četných televizních přenosech operních a koncertních produkcí z celého světa. V roce 2007 José Cura inscenoval a režíroval světovou premiéru meta operní, básnické a prozaické show „La commedia è finita“ vycházející z opery Pagliacci Ruggera Leoncavalla. Velký úspěch této hry znamenal začátek další kapitoly v kariéře tohoto neobyčejného, eklektického umělce – režie a scénografie. Ale Cura je více než jen operní hvězdou, je studovaným skladatelem, dirigentem, brilantním performerem a přirozeným showmanem předurčeným k užití té nejlepší hudby k zapojení, pobavení i výchově.

In-Hye Kim

Korejská sopranistka In-Hye Kim studovala u Daniel Ferra na Juilliard School v New Yorku a získala ocenění na soutěži Lecrezia Bori, v Chilské mezinárodní soutěži, na soutěži v brazilském Rio de Janeiru a na Oslavné soutěži v Lincolnově centru. In-Hye Kim vystoupila na čtyřech kontinentech s řadou významných orchestrů a dirigentů. Její operní repertoár zahrnuje Toscu, Madama Butterfly a Turandot, hlavní role v Othellovi, Trubadúrovi, Sedláku kavalírovi, Carmen i La Bohème. V roce 2006 byla In-Hye Kim jmenována Výjimečnou umělkyní Korejskou asociací pro umění a kulturu a v roce 2007 obdržela uměleckou cenu

Nanpa. In-Hye Kim se věnuje rovněž pedagogické činnosti, v současné době působí jako profesorka vokálních umění na Soulské národní univerzitě.

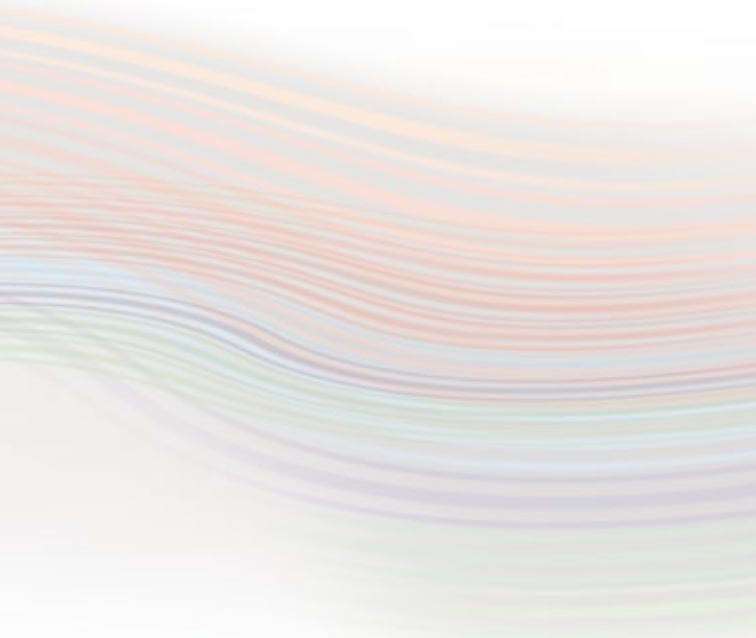
Symfonický orchestr Českého rozhlasu

Symfonický orchestr Českého rozhlasu (SOČR) patří k předním a zároveň nejstarším českým orchestrálním tělesům. Jeho bohatá tradice se odvíjí od roku 1926 a je spojena s počátky vysílání Radiojournalu. Od roku 1985 stojí v čele SOČRu Vladimír Válek. Rozhlasoví symfonikové pravidelně hostují téměř v celé Evropě, vystupují v Japonsku, Jižní Koreji, Číně, na Taiwanu a ve Spojených státech. Těleso spolupracuje s řadou renomovaných sólistů (Gabriela Benáčková, Edita Gruberová, Eva Urbanová, Pierre Amoyal, Gautier Capuçon, Ferruccio Furlanetto, Mischa Maisky, Raphaël Oleg, Alexander Rudin, Wolfgang Emanuel Schmidt, Josef Suk, Viktor Tretjakov). V roce 2009 absolvoval SOČR lednové turné po španělských městech, v únoru zahrál v Záhřebu a Bělehradě, březen byl ve znamení vystoupení na Jarním festivalu v Budapešti a následných koncertů v Německu. V květnu zahájili rozhlasoví symfonikové pod taktovkou dirigenta Antoniho Wita 64. ročník festivalu Pražské jaro. V létě se pak orchestr představil na festivalu v Českém Krumlově, kde byl partnerem sopranistce Renée Fleming a houslistovi a dirigentovi Shlomo Mintzovi. V prosinci doprovodil recitál americké mezzosopranistky Denyce Graves. V roce 2010 těleso mj. vystoupilo v zemích Beneluxu, v Kolíně nad Rýnem, na Velikonočním festivalu v Brně, dále ho čeká hned trojí účinkování v rámci MHF Pražské jaro, zahajovací koncerty Smetanovy Litomyšle a Festivalu Fryderyka Chopina v Mariánských Lázních. Během MHF Český Krumlov doprovodí rozhlasoví symfonikové světoznámého tenoristu José Curu. Těleso pravidelně nahrává pro rozhlas a na CD pro česká i zahraniční vydavatelství (Supraphon, Pony Canyon, Radioservis). Pro Supraphon natočil SOČR v letech 2004-7 komplet symfonií A. Dvořáka, P. I. Čajkovského a B. Martinů, dále Smetanovo orchestrální dílo a ve světové premiéře komplet klavírních koncertů V. J. Tomáška s Janem Simonem. Významného ocenění se SOČRu dostalo v lednu 1996 na MIDEM ve francouzském Cannes, kde nahrávka klavírních koncertů Ervína Schulhoffa s klavíristou Janem Simonem a dirigentem Vladimírem Válkem získala Cannes Classical Award 95.

Mario de Rose

Italský dirigent narozený v Buenos Aires vystudoval skladbu na Argentinské katolické univerzitní hudební škole. Mario de Rose je autorem mnoha děl, která byla premiérována předními argentinskými orchestry, komorními ansámblly a sólisty. Zkomponoval více než 60 kusů, např.: „Mutaciones“, „Verdiana“, „Ludus I“ a „Microestructuras VI pro symfonický orchestr“, „Eventus pro klavír a orchestr“, opery „El extraño jinete“ a „Alicia y el ángel y los amores de Argentina“. Mario de Rose získal významný kritický ohlas za svá díla a rovněž první ceny na mnoha mezinárodních kompozičních soutěžích. Se širokým repertoárem sahajícím od Bacha až po Strausse, včetně Mozarta, Beethovena, Brahmsa, Čajkovského, Dvořáka, Francka, Liszta a jiné hostoval u řady argentinských orchestrů i v Teatro Colón. Jako operní dirigent nastudoval například Rossiniho La Cenerentolu v Teatro Cervantes, Mozartovu Kouzelnou flétnu v Teatro Colón, ale také Mozartovu La finta giardiniera. Ve světové premiéře uvedl Lambertiniho „La nariz del compositor“ a Aureho „Un sueño olvidado“ v Experimentálním centru Teatro Colón. Mario de Rose působil jako hudební ředitel Banda Sinfónica de la Ciudad de Buenos Aires a Orquesta de la Provincia de Tucumán, se kterými dirigoval stovky symfonických koncertů, chorálních děl, baletů a oper. V roce 2001 byl šéfdirigen-

tem Orquesta Sinfónica Municipal de Avellaneda, se kterým nastudoval mimo jiné i argentinskou premiéru nezkrácené verze Belliniho opery Puritáni. Dále působil jako hudební ředitel La Plata's Teatro Argentino, dirigoval na festivalu „Metapontum Lyrica“ v italském Metapontu Italy, a Carminu Buranu v Joao Pessoa v Brazílii pro více jak 10.000 lidí jako hostující dirigent Metapontum Lyrica. V současné době působí jako hlavní dirigent tohoto festivalu. Od prosince roku 2003 žije de Rose ve Vídni.

16/7 Friday 18/7 Sunday 8:00 p.m.

Brewery Garden

José Cura

Opening opera galaconcert

Arias, duets, and overtures from operas by R. Leoncavallo, G. Verdi, and G. Puccini.

Ruggiero Leoncavallo (1860–1941):

prologue and intermezzo from the opera Pagliacci (Clowns)
Vesti la giubba, aria Cania from the first act of the same opera

Giuseppe Verdi (1813–1901):

Pace, pace, mio Dio, Leonora's aria from the 4th act of the opera
La forza del destino (The Force of Destiny)

Overture (Sinfonia) of the opera Nabucco

Dio! mi potevi, Othello's aria from the 3rd act of Othello
Niun mi tema, Othello's aria from the 4th act of the same opera

Giacomo Puccini (1858–1924):

La Tregenda, symphonic music from the 2nd act of the opera *Le villi*
(The Fairies)

Vissi d'arte, Tosca's aria from the 2nd act of *Tosca*
E lucevan le stele, Cavaradossi's aria from the 3rd act of the same opera

Non piangere, Liù, Calaf's aria from the 1st act of *Turandot*

Intermezzo from the opera *Manon Lescaut*

Un bel dì vedremo, Butterfly's aria from the 2nd act of the opera
Madam Butterfly

Viene la sera, Butterfly's a Pinkerton's duet from the 1st act
of the same opera

José Cura (Argentina) – tenor

In-Hye Kim (South Korea) – soprano

Symphonic Orchestra of the Czech Radio

Mario de Rose (Argentina) – conductor

Opera is almost a national music form for Italy. Traditions of musical theater have been developing since the 16th century in this region when Florence association of composers, poets, scientists, and music theorist known as Florentine Camerata started to develop it. It then started to spread to other parts of Europe from here. It is no coincidence that Italy became the cradle of opera. Skies blue all the time and a lot of sunshine formed mentality of Italians for centuries and their characteristics include among others fondness of singing. The warm climate has also affected the number of nice voices that the country has always been rich in. Since the Florentine Camerata, Italian opera has undergone a long development with a lot of peripetia. In the 19th century, opera dominated almost the entire Italian music life, it became both luxurious and popular entertainment, a social hit offering room even for political criticism. As far as music is considered, virtuoso style *bel canto* peaked at the beginning of the century and at the same time a tradition of grand opera came to exist-

ence. Opera in Italy entered its “golden age” in about mid 19th century and the greatest of Italian composers, Giuseppe Verdi, became its personification. At the end of the 19th century, the opera genre registered its last great boom in a form of so-called verismo. This effective style, which emphasizes almost naturalist expression of human emotions is characteristic especially for works by Pietro Mascagni and Ruggiero Leoncavallo. In a certain way verismo is very close also to Giacomo Puccini whose music however gets beyond indisputable limits of this opera style.

At the beginning of today’s galaconcert, we will listen to **prologue and intermezzo from Pagliacci (The Clowns) by Ruggiero Leoncavallo (1860–1941)**. In old court file of his father – a police officer – he found a bloody story that had happened decades earlier in a small village in Calabria, Italy. He wrote an opera libretto on his own and it was premiered as *The Clowns* in Milano on May 21, 1892 conducted by Arturo Toscanini. In its prologue the lyrics say that an author should tell what he really sees, which is actually a program statement of verismo. The piece is based on a dramatic, musically nice contrast between comedy dell’arte and real fates of real people. The opera has a shocking ending in which a “theater on stage” suddenly turns to reality of life and ends with a double murder. The famous Canio’s aria **Vesti la giubba (Put on the costume)** represents a suggestive expression of the main idea of the entire piece and it points to the great mental disputes of people who have to act a comedy to the face of the world...

One of the apexes of opera history can be found in the second half of the 19th century and it is related to the name of **Giuseppe Verdi (1813–1901)**. His operas, in which he managed to combine the beauty of Bel canto melody lines and dramatic credibility, still represent an essential core of the world’s opera repertoire. When written, they had also a significant political undertone and a huge reception from general population. Verdi chose the main topics among classical literary works and this circumstance is sure to have contributed to their undiminishing popularity. The strength of the expression, depth of idea, and ingenious melodic drive are characteristic also for three pieces, parts of which you will hear at today’s concert. **La forza del destino (The Force of Destiny)** is one of the hugest Verdi’s operas, which is, like many others, a protest against persecution and convention of the time. In this piece written in 1860’s bespoke for St. Petersburg, Verdi reflected the upset times of Italian history which peaked by an establishment of an independent Italian kingdom. It is interesting that “Forza” is considered a “cursed” opera, which has made many singers fail including the famous Franco Corelli. Weird events, technical problems, and voice failures have been registered by many theaters all around the world and perhaps the fear of the fatal force is why even the legendary tenor Luciano Pavarotti has never studied the main part of Alvaro during his entire career... No tenor aria will be heard even at today’s concert – we will remember the opera by one of the most beautiful soprano arias of all times – **Pace, pace, mi Dio** – in the huge strain of signing, in the breath-taking power of cantilena shivers Lenora’s soul – suffering but still hoping and looking up.

After the failure of his first works, Verdi doubted of the sense of his composition effort and considered even an end of his career as a composer. Impresario Merelli however believed in Verdi’s abilities and offered him a new libretto. It is said that disappointed and desperate Verdi threw the book on the table and it opened accidentally. Verdi then randomly read a verse that was on the open page and it

attracted his full attention. It was none other than “Va, pensiero, sull'ali dorate...” (Fly, thought, on wings of gold...)” and the opera **Nabucco** which finally brought fame to the author was soon written. The dramatic plot of the opera telling about freeing of Jews from Babylon imprisonment echoing with the contemporary hectic patriotism of Italians is anticipated by Verdi in the very **overture**.

After *Aida*'s success, Verdi seemingly nonsensically took a break as a composer. He was made to do so both because of his active political engagement and disappointment by the failure of Garibaldi's republican movement and by the growing influence of his opera rival Richard Wagner. A libretto by a young poet Arrigo Boito based on Shakespeare's *Othello* inspired him so much, though, that he returned to composing after sixteen years and an ingenious work of art came to existence – a synthesis of mighty drama, deep sensual truthfulness, excited melodies, and intensive singing expression – the apex of Verdi's work. And we will say good bye to Verdi's work by two arias from **Othello**. **Dio! Mi potevi** is a tragic Othello's whining over the terrible fate which foretells the end, the final **Niun mi tema** is then a desperate cry of the crushed, dying Othello over the senseless and cruel murder of Desdemona, over the marred luck and life...

When George Bernard Shaw – an excellent writer but also a renowned music critic – heard the opera *Manon Lescaut* by **Giacomo Puccini (1858–1924)** for the first time in London in 1894, he wrote that the author seems to be “an heir to Verdi more than anyone else”. It was a courageous statement because the previous two Puccini's operas could not be known by anyone not from Italy but – as it turned out later – Shaw was not wrong. For Puccini's artistic development, Verdi's opera *Aida* had the decisive influence. He heard it in Pisa in 1876 and, as he said himself, it led him to a decision that he would become an opera composer. Even the first Puccini's opera **Le villi** (1884) showed the very promising talent of the young author but it did not earn more success. **La Tregenada (Witches' round)** is still a popular symphonic piece thanks to its breath-taking dynamics. The way to European opera stages was however opened for Puccini only by the opera **Manon Lescaut**, successfully premiered on 1893 in Torino, which already fully shows all strengths of Puccini's artistic expression: touching, Italian sweet and refined melodies supported by rich, suggestive harmonies, and excellent ability to express the dramatic atmosphere of a situation. It is proven also by the touching **intermezzo**.

Lyricism of the first Puccini's operas is in a strong contrast with the drama and almost sanguinariness of his peak work – **Tosca**. Its premiere on June 14, 1900 in Rome was accepted with the highest excitement although some critics noticed the contradiction of the naturalistically processed theme of the drama by Victorien Sardou and the natural lyrical talent of the author of the music, who entered the field of opera verismo for the first time. The opera still takes breath by its direct flow, which is not disturbed even by great arias **Vissi d'arte** or **E lucevan le stele**, which the author – expert on Italian opera customs – equipped the main roles with – the jealous opera singer Floria Tosca and open-minded painter Mario Cavaradossi. The passionate love in times of Napoleonic wars however ends tragically. *Tosca* is one of few operas, in which none of the main characters lives long enough to see the last fall of the curtain.

The last part of Puccini's great loose trilogy is **Madame Butterfly** which was premiered in La Scala, Milan, on February 17, 1904. Then

Puccini was already famous and after the death of Giuseppe Verdi, he was considered to be the world's greatest opera composer. This opera is based on a one-act play by American drama writer David Belasco, which had been celebrating great successes on Broadway, New York, since 1900. Confrontation of two different cultural worlds, which is the main theme of the work of art, is attractive not only because of the exotic environment, which is interestingly reflected also by the music, but especially thanks to the main heroine who gets hearts of all viewers by the truthfulness of her feeling so the fatal conclusion of the plot – her suicide on the very stage – seems to be veristically terrible. Of course, even here the composer gave the main characters several great opportunities to show their singing qualities and thus *Madame Butterfly* is one of the most attractive titles of the opera repertoire even after one hundred years, especially thanks to the aria **Un bel dì vedremo** and the duet **Viene la sera**.

Although today's program will not be closed by the opera **Turandot**, Puccini's life faded away with this work of art. A play by Carlo Gozzi about a Chinese princess inspired terminally ill Puccini to his dreamed-about return to the exotic environment of Asia. Puccini however did not complete this almost post-veristic piece, in which he comes with many ideas inspired by music of contemporary composers, which is visible in the richness of the harmony, width of instrumentation, and overall colorfulness and variety, which can be heard also in the aria of Prince Calaf **Non piangere, Liù**. He lost his battle with time on November 29, 1924. The last drafts of the opera were completed by Franco Alfano. At the post-mortem premiere on April 25, 1926 in Teatro alla Scala, the curtain went down slowly after Liu's singing and Arturo Toscanini who conducted the performance put his wand down and turned to the touched audience and said: "The opera ends here because at this point Maestro died. In this case, death was stronger than the art."

José Cura

World-famous for his intense and original interpretations of opera characters, notably Verdi's *Otello* and Saint-Saëns' *Samson*, as well as for his unconventional and innovative concert performances, José Cura is the first artist to have sung and conducted simultaneously (both in concert and on recordings) and the first to combine singing with symphonic works in a 'half and half' concert format. Blessed with a rich, burnished tenor voice and mesmerizing stage presence, José Cura is a familiar name atop marquees at the most prestigious theatres in the world as well as in numerous telecasts of

opera and concert productions from venues around the world. In 2007 José Cura designed and stage directed the world première of "La commedia è finita", a meta-show of opera, prose and ballet based on the opera *Pagliacci* by Ruggero Leoncavallo. The huge success of the show, marked the beginning of yet another facet in the career of this extraordinarily eclectic artist: stage directing and set designing. But Cura is much more than an operatic star: he is a trained composer and conductor, a brilliant performer, a natural showman determined to use the best music to engage, entertain, and educate.

In-Hye Kim

The Korean soprano In-Hye Kim studied under Daniel Ferro at the Juilliard School in New York, and won prizes in the Lucrezia Bori Award Competition, the Chile International Competition, the Brazil Rio De Janeiro Contest, and the Lincoln Center Commemoration Award Competition. She has performed on four continents with a number of high-profile orchestras and conductors. Her operatic rôles include Tosca, Madama Butterfly and Turandot, with principal rôles in Otello, Il trovatore, Cavalleria rusticana, Carmen and La bohème. She was acclaimed Outstanding Artist of the Year 2006 by the Korean Association of Art and Culture and was given the Nanpa Artists' Award in 2007. A dedicated teacher, she is currently Professor of Vocal Music at the Seoul National University.

Prague Radio Symphony Orchestra

The Prague Radio Symphony Orchestra (SOČR) is one of the leading and also one of the oldest orchestras in the Czech Republic. Its rich history began in 1926 in conjunction with the first broadcast by Radio-journal. Vladimír Válek has been Principal Conductor of SOČR since 1985. The Prague Radio Symphony Orchestra makes regular guest appearances practically throughout Europe and also appears in Japan, South Korea, China, Taiwan and the United States. The orchestra works with a series of renowned soloists (Gabriela Beňačková, Edita Gruberová, Eva Urbanová, Pierre Amoyal, Gautier Capuçon, Ferruccio Furlanetto, Mischa Maisky, Raphaël Oleg, Alexander Rudin, Wolfgang Emanuel Schmidt, Josef Suk, Viktor Tretyakov). In 2009 SOČR undertook a January tour of Spanish cities, in February they played in Zagreb and Belgrade, then in March the orchestra appeared at the Spring Festival in Budapest, with concerts following in Germany. In May the orchestra opened the 64th Prague Spring festival under conductor Antoni Wit. The summer saw them travelling down to the festival in Český Krumlov, where they partnered soprano Renée Fleming and violinist and conductor Shlomo Mintz. In December SOČR accompanied American mezzo-soprano Denyce Graves in a recital programme. The year 2010 has thus far seen the orchestra appearing in concert in the Benelux countries, in Cologne, at the Easter Festival in Brno, they also have three Prague Spring IMF concerts ahead of them, plus the opening concerts of the Smetana Litomyšl festival and the Fryderyk Chopin festival in Mariánské Lázně. During the Český Krumlov IMF the Radio Orchestra will be accompanying world famous tenor José Cura. The Prague Radio Symphony Orchestra regularly records for radio and on CD for Czech and international labels (Supraphon, Pony Canyon, Radioservis). In the years 2004–07, for the Supraphon label, they recorded the complete symphonies of Antonín Dvořák, P. I. Tchaikovsky and Bohuslav Martinů, also Smetana's orchestral works, and they released the world premiere of the complete piano concertos of V. J. Tomášek with Jan Simon. In January 1996 SOČR was presented with the prestigious Cannes Classical Award 95 at the MIDEM Trade Fair in Cannes for their recording of Ervín Schulhoff's piano concertos with soloist Jan Simon and conductor Vladimír Válek.

Mario de Rose

Italian conductor born in Buenos Aires (Argentina), he got his Degree in Composition from the Argentinean Catholic University's School of

Music. Maestro De Rose wrote many works that were premiered by Argentina's leading orchestras, chamber ensembles and soloists. He composed more than 60 pieces; among them: "Mutaciones", "Verdiana", "Ludus II" and "Microestructuras VI" for symphony orchestra; "Eventus" for piano and orchestra; the operas "El extraño jinete" and "Alicia y el ángel y los amores de Argentina". He won critical acclaim for his works and also first prizes at the International Composition Contests of Fundación San Telmo, Goethe Institut, Buenos Aires' Academy of Fine Arts and Montevideo's S.O.D.R.E. (Uruguay). He guest conducted the following orchestras: Argentina's Orquesta Sinfónica Nacional at the Belgrano Auditorium, Buenos Aires' Philharmonic at the Teatro Colón, Orquesta de la Provincia de Tucumán, Orquesta de la Universidad de San Juan, Orquesta de la Municipalidad de Bahía Blanca, Sinfónica Municipal de Mar del Plata and Orquesta Sinfónica Municipal de Avellaneda, with a wide repertoire ranging from Bach to Strauss, including Mozart, Beethoven, Brahms, Chaikovsky, Dvorák, Franck and Liszt, among others. As opera conductor, he presented Rossini's "La Cenerentola" at the Teatro Cervantes, Mozart's "Die Zauberflöte" at the Teatro Colón and also Mozart's "La finta giardiniera", world premiere performances of Lambertini's "La nariz del compositor" and Aure's "Un sueño olvidado" at the Teatro Colón's Experimentation Center. He was musical director of the Banda Sinfónica de la Ciudad de Buenos Aires and of the Orquesta de la Provincia de Tucumán, conducting hundreds of symphonic concerts, choral works, ballets and operas (Verdi's "La traviata", Mascagni's "Cavalleria rusticana" and Donizetti's "Don Pasquale", among others). During 2001 he was chief conductor of Orquesta Sinfónica Municipal de Avellaneda, conducting the Argentinean premieres of the uncut versions of Bellini's "I puritani" and Verdi's "Ernani" and also orchestra concerts. He was head of the music staff of La Plata's Teatro Argentino, Argentina's second opera house, in which he has conducted Verdi's "La traviata", Mozart's "Don Giovanni", Puccini's "La Bohème", an opera gala, Mahler's 5th. Symphony, "Kindertotenlieder" and Debussy's La Mer. He conducted Mascagni's "Cavalleria Rusticana" and Leoncavallo's "I Pagliacci" in Festival "Metapontum Lyrica" in Metaponto, Italy, and Carmina Burana in Joao Pessoa, Brazil, for more than 10.000 people like guest conductor as representatives of Metapontum Lyrica. He is now principal guest conductor of this Festival. Since December 2003 maestro De Rose lives in Vienna.